

MODERN SERINGSSTYRELSEN

Kort om Statens Regnskab – et hurtigt overblik over statens finanser

Marts 2019

2018

Indhold

Forord	3
Oversigt	4
Resultat	5
Overskud på 41,4 mia. kr.	5
Nye regnskabsprincipper mv.	6
Indtægter og udgifter	8
Fordeling	8
Balance	10
Statens aktiv- og gældsposter	10
Aktivposternes bevægelser	11
Justerede værdiansættelser	13
Gæld og finansiering	15
Statsgælden reduceres	15
Om statsregnskabet	18

Forord

Jeg har i dag fremlagt statsregnskabet for finansåret 2018 for Folketinget.

Statsregnskabet viser, at vi kommer ud af 2018 med et overskud på statens finanser på ca. 41 mia. kr. Vi kan derfor for andet år i træk glæde os over et pænt overskud i statens økonomi. Det flotte resultat skal bl.a. ses i lyset af, at dansk økonomi er i god forfatning og påvirker de statslige indtægter positivt, samtidig med at de statslige udgifter også i 2018 har været holdt inden for budgetterne.

Foruden det flotte resultat hæfter jeg mig ved, at det er lykkedes at nedbringe statsgælden med ca. 20 mia. kr., så statsgælden for første gang siden 2009 nu udgør mindre end 20 pct. af vores BNP.

Jeg vil ligeledes gerne fremhæve, at vi i løbet af 2018 har ændret måden, hvorpå vi værdiansætter statens aktiver. Det har vi gjort for at sikre, at opgørelsen af fx skatterestancer og de statslige selskaber bedst muligt afspejler den reelle værdi.

Samlet set har vi altså fremlagt et regnskab, der udviser et pænt overskud på statens finanser. Regnskabet viser, at vi forsat nedbringer statsgælden og at statens aktiver opgøres mere retvisende end tidligere. Alt sammen resultater, som vi kan tillade os at være stolte af.

København, den 15. marts 2019.

Statsregnskabet for 2018

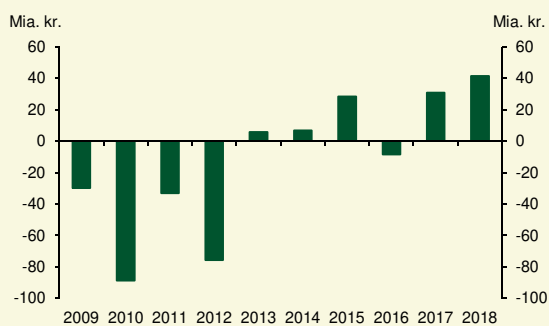
- Overskud på statens finanser på 41,4 mia. kr.
- Statsgælden er for første gang siden 2009 nedbragt til under 20 pct. af bruttonationalproduktet
- De statslige udgifter har igen været holdt inden for budgetterne

A handwritten signature in black ink that reads "Kristian Jensen". The signature is written in a cursive, flowing style.

Kristian Jensen
Finansminister

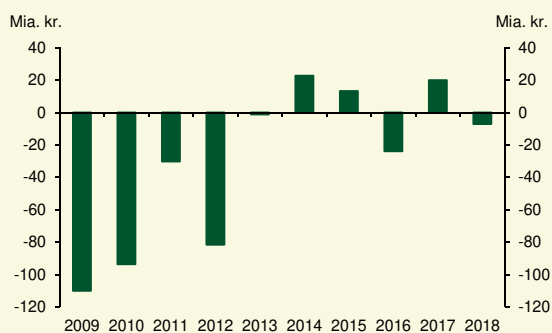
Oversigt

Figur 1
DAU-saldo

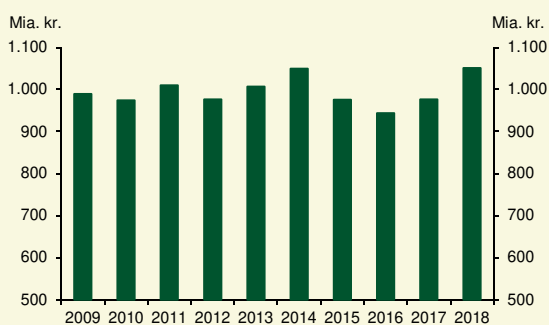
Resultatet af statens finanser opgøres ved saldoen på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget (DAU-saldoen). I 2018 er resultatet vokset til et overskud på over 41 mia. kr. mod knap 31 mia. kr. i 2017.

Figur 2
Nettokassesaldo

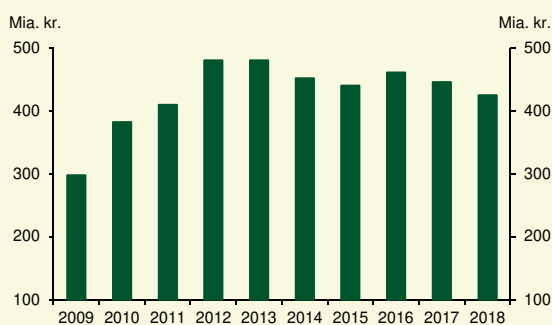
Store statslige genudlån har ledt til, at årets samlede likviditetseffekt (nettokassesaldo) er negativ med 7,2 mia. kr. mod en positiv nettokassesaldo for 2017 på 20 mia. kr.

Figur 3
Aktiver

Under påvirkning bl.a. af indførelse af nye regler for værdiansættelse af visse fordringer er aktiverne i løbet af 2018 vokset til 1.051 mia. kr.

Figur 4
Statsgæld

Statsgælden er stadig lav og ligger ved udgangen af 2018 på 427 mia. kr. og er dermed nu under 20 procent af bruttonationalproduktet.

Resultat

Overskud på 41,4 mia. kr.

Statsregnskabet er et årsregnskab over udgifter og indtægter på finansloven. Resultatet opgøres ved saldoen på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget (DAU-saldoen), der består af forskellen mellem statens indtægter og udgifter opgjort efter de statslige regnskabsprincipper og opstillet på samme måde som i Finansloven.

Tabel 1
Statens finanser 2009–2018

Mia. kr. (løbende priser)	Regnskab										Udvik- ling 2017- 2018	Budget FL+TB 2018	Afvi- gelse fra budget
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018			
Udgifter	631,8	663,3	668,7	694,2	674,0	683,7	684,1	688,6	695,7	698,1	2,4	704,3	-6,3
Indtægter	602,0	574,6	635,5	618,5	679,8	690,4	712,5	680,1	726,6	739,5	12,9	702,3	37,2
DAU-saldo (overskud)	-29,8	-88,7	-33,1	-75,7	5,8	6,7	28,4	-8,5	30,9	41,4	10,5	-2,0	43,4

Anm.: Ændringer i regnskabsprincipper i 2018 er ikke indarbejdet for sammenligningsår.
Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2009-18.

Overskuddet på DAU-saldoen blev 41,4 mia. kr. i 2018. Det er en fremgang på 10,5 mia. kr. i forhold til resultatet fra året før. Set i forhold til finansloven for 2018 (inkl. tillægsbevillinger) er der tale om en forbedring i statens finanser på 43,4 mia. kr. Stigningerne skyldes fortrinsvist højere indtægter.

Der foretages løbende budgetopfølgninger, *jf. boks 1*.

Boks 1 **Løbende budgetopfølgninger**

Finanslovenes udgifter og indtægter er baseret på de udgifts- og indtægtsskøn, der foreligger ved Finanslovens vedtagelse – typisk i november-december måned i året forud for finansåret. I løbet af finansåret foretager Finansministeriet opfølgninger på udviklingen i indtægter og udgifter, som indregnes i den løbende vurdering af de offentlige finanser. Finansministeriets vurderinger med status på statens finanser offentliggøres sædvanligvis i maj, august og december måned på Finansministeriets hjemmeside.

Parallelt hermed udgiver Økonomi- og Indenrigsministeriet regeringens økonomiske redegørelser, der indeholder prognoser for dansk økonomi samlet set, herunder med løbende vurderinger af de samlede offentlige finanser for både staten, kommunerne og regionerne. Endvidere offentliggør Danmarks Statistik tallene for nationalregnskabet i løbet af marts-april måned i året efter finansåret.

Nye regnskabsprincipper mv.

Med virkning fra og med finansåret 2018 har Folketinget godkendt en ændring i de statslige bevillings- og regnskabsregler for værdiansættelse af statens tilgodehavender og udlån samt for statens værdipapirer og kapitalandele. De nye regnskabsprincipper er gennemført ved en ændring af Finansministeriets bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen mv., *jf. boks 2*.

For at give et mere retvisende billede af de reelle værdier i statens balance er der indført krav om, at der skal foretages hensættelse til forventet tab på udlån og tilgodehavender, samt at der skal foretages værdiregulering af værdipapirer og kapitalandele. De statslige regnskabsprincipper tilnærmer sig herved til gældende regnskabsprincipper for private virksomheder.

Hensættelse til tab på udlån og tilgodehavender skal foretages, når det ikke er sandsynligt, at de skyldige beløb fuldt ud kan tilbagebetales. Ændringen har især betydning for værdiansættelsen af skatterestancer og andre skyldige beløb, der er overgivet til inddrivelsesmyndigheden i skatteforvaltningen. For fordringer, der overgives til inddrivelsesmyndigheden, vil nedskrivningsvurderingen blive foretaget af inddrivelsesmyndigheden i Skatteministeriets kursværdimodel for offentlige restancer, som baserer sig på en vurdering af den enkelte skyldners betalingsvne.

Værdipapirer og kapitalandele, der hidtil har været opført til anskaffelsesværdi i statens balance, skal fremover værdireguleres på balancedagen. Værdireguleringen kan ske til en evt. foreliggende markedsværdi eller anden passende kursfastsættelse. Ændringen har især betydning for værdiansættelsen af statens selskaber.

Boks 2

Nye regnskabsregler

Finansministeriets bekendtgørelse nr. 116 af 19/2-2018 om statens regnskabsvæsen mv. indeholder nye regler om nedskrivning af udlån og tilgodehavender i form af hensættelser til forventet tab samt værdiregulering af værdipapirer og kapitalandele. Endvidere opdateres den forrige regnskabsbekendtgørelse fra 2011 i lyset af en række forvaltningsmæssige ændringer. Bekendtgørelsen indeholder således også følgende mindre omfattende ændringer:

Udførelse af statslige regnskabsopgaver i privat regi

Regnskabsbekendtgørelsens anvendelsesområde er udvidet til at omfatte de selvejende institutioner (fx Udbetaling Danmark), der administrerer statslige bevillinger, for så vidt angår deres statslige bevillingsadministration.

Statsinstitutionernes systemanvendelse og -sikkerhed samt Moderniseringsstyrelsens systemansvar

Det er præciseret hvilke af Moderniseringsstyrelsens systemer, som institutionerne skal anvende, og samtidig er Moderniseringsstyrelsens overordnede ansvar for systemernes sikkerhed tydeliggjort.

Opbevaring af regnskabsmateriale

Der indføres adgang til, at institutionerne kan opbevare deres regnskabsmateriale i udlandet.

Interne kontroller

Bestemmelserne er skærpet, så der stilles krav om, at ministerier og institutioner i deres instrukser skal beskrive, hvordan deres interne kontrol og risikostyring er tilrettelagt i forbindelse med regnskabsafregningen.

Korrektionen på udlån og tilgodehavender reducerer balancen, mens korrektionen på værdipapirer og kapitalandele omvendt vil øge balancen. Samlet set er der tale om en nettoforøgelse af balancen.

DAU-saldoen vurderes i 2018 at være blevet forringet med ca. 3 mia. kr. som følge af det nye reguleringsprincips anvendelse på restancer, hvoraf skatte- og afgiftsrestancer udgør den største andel.

Derudover har Skatteministeriet i 2018 ændret regnskabspraksis for så vidt angår periodisering ved årsskifte. Hidtil er skatter med indberetningsfrist i januar, men som vedrørte gammelt år, blevet indregnet i nyt år. Fra 2018 periodiseres indtægterne i gammelt år, hvis angivelsesfristen er den 17. januar eller tidligere. Ændringen får som konsekvens, at DAU-saldoen i 2018 er påvirket med en éngangsmerindtægt på knap 8 mia. kr.

Samlet er DAU-saldoen i 2018 som følge af ændrede regnskabsprincipper påvirket med en nettoindtægtsforøgelse på anslået ca. 5 mia. kr.

Indtægter og udgifter

Fordeling

Statsregnskabets DAU-opgørelse fordeler udgifter og indtægter efter samme opstilling, som der anvendes i Finansloven. Moderniseringsstyrelsen offentliggør månedligt en fordeling af statens indtægter og udgifter efter art – dvs. forskellige typer af udgiftsanvendelser og indtægtskilder. Sammenhængen mellem de to opgørelser er vist i *tabel 2*.

Tabel 2
Artsfordeling af udgifter og indtægter 2018

Mia. kr.	DAU-saldo	Artsfordelte	
		Udgifter	Indtægter
Udgifter	698,1	775,6	77,5
Indtægter	739,5	26,5	766,0
I alt	41,4	802,1	843,5

Opgjort efter arter udgør de samlede indtægter 843,5 mia. kr. i 2018, mens de samlede udgifter udgør 802,1 mia. kr.

Statens indtægter består primært af forskellige skatter på personindkomst og fra selskaber samt afgifter fra moms, told og lignende. I 2018 blev der opkrævet 560,5 mia. kr. i personskatter og arbejdsmarkedsbidrag samt 68,7 mia. kr. i selskabsskat. Heraf overførtes 261,8 mia. kr. til kommuner, EU mv.

Moms og told mv. androg i alt 323,7 mia. kr. Herudover har staten indtægter fra driften, finansielle indtægter og forskellige overførselsindtægter fra fx EU.

Af statens udgifter gik 79,4 mia. kr. til løn og udgifter til den løbende drift (husleje, IT-udgifter mv.). Derudover blev der ydet tilskud til undervisnings- og forskningsinstitutioner for i alt 44,9 mia. kr., som også dækker over løn- og driftsudgifter på selvejesektorområdet.

Statens udgifter til sociale pensioner (fx folkepension) var 173,3 mia. kr., mens øvrige persontilskud (fx arbejdsløshedsdagpenge og uddannelsesstøtte) var 85,0 mia. kr., og udgifterne til tjenestemandspensioner var 28,0 mia. kr.

Kommunerne og regionerne modtager løbende bloktilskud fra staten, som i 2018 beløb sig til 173,2 mia. kr. Derudover er der andre særskilte tilskud og refusionsudgifter for 62,7 mia. kr.

Staten havde endvidere udgifter til erhvervstilskud og øvrige overførsler mv. (fx bidrag til EU og udviklingsbistand).

Tabel 2a
Udgifter efter art

Mia. kr. (løbende priser)	2017	2018
Udgifter i alt	783,1	802,1
Ordinære udgifter	75,5	79,4
Lønudgifter	39,9	42,3
Øvrige udgifter	35,6	37,1
Overførselsudgifter	643,4	661,4
Sociale pensioner	163,7	171,3
Tjenestemandspensioner	27,2	28,0
Øvrige tilskud til personer	70,4	85,0
Tilskud til selvejende institutioner	44,1	44,9
Bloktilskud	180,6	173,2
Refusioner mv. til kommuner og regioner	74,0	62,7
Tilskud til erhverv	12,5	14,0
Øvrige overførsler	70,8	82,6
Øvrige udgifter	64,2	61,1

Tabel 2b
Indtægter efter art

Mia. kr. (løbende priser)	2017	2018
Indtægter i alt	814,0	843,5
Skatter	722,4	738,7
Personskat, arbejdsmarkedsbidrag mv.	545,1	560,5
Selskabsskatter	71,7	68,7
Overført skat (til kommuner, EU mv.)	-252,1	-261,8
Moms, told og andre afgifter	306,1	323,7
Øvrige skatter	51,6	47,5
Overførsels- og driftsindtægter	53,3	56,7
Driftsindtægter	13,1	15,1
Overførsel fra kommuner mv.	21,4	22,0
Øvrige overførsler (fra EU mv.)	18,8	19,6
Øvrige indtægter	38,3	48,1

Balance

Statens aktiv- og gældsposter

Statsregnskabet balance giver en samlet status på, hvad staten ejer af aktiver, og hvad staten har af gæld ultimo året.

Tabel 3

Statens balance ultimo 2009-2018

Mia. kr. (løbende priser)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Omsætningsaktiver	400	396	433	352	372	441	375	346	383	270
Anlægsaktiver	449	443	449	505	526	510	512	518	526	726
Særlige фонде	139	135	129	120	110	99	88	80	67	55
Aktiver i alt	989	974	1.010	977	1.007	1.049	976	943	977	1.051
Kortfristet gæld	70	70	71	54	56	60	54	64	64	64
Langfristet gæld	696	761	831	832	820	840	767	737	734	665
Særlige фонде	139	135	129	120	110	99	88	80	67	55
Hensættelser	96	103	95	99	98	99	86	84	86	86
Gæld i alt ¹⁾	1.001	1.070	1.126	1.104	1.084	1.099	995	965	952	870
Egenkapital	-12	-95	-116	-128	-77	-49	-20	-21	25	181

¹⁾ Statsgælden opgøres almindeligvis som et nettobeløb af optagne statslån med fradrag af en række aktivposter, hvorimod statsregnskabet balance indeholder samtlige regnskabsmæssige gældsposter opgjort brutto. For en nærmere beskrivelse af statsgælden henvises supplerende til kapitlet "Gæld og finansiering".

Anm.: Ændringer i regnskabsprincipper i 2018 er ikke indarbejdet for sammenligningsår.

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2009-18.

Ved udgangen af 2018 udgjorde statens aktiver 1.051 mia. kr., mens gældsposterne beløb sig til 870 mia. kr.

Aktiverne består af en række overvejende kortfristede og mere eller mindre likvide omsætningsaktiver (herunder debitorer) samt af langfristede og overvejende ikke-likvide materielle og finansielle anlægsaktiver.

Statens gældsposter er domineret af den langfristede gæld, som hovedsagelig består af statens låneoptagelser ved udstedelse af statsobligationer. Herudover er der dels kortfristet gæld i form af fx leverandørgæld, dels hensættelser, helt overvejende for afgivne tilsagn om ydelse af lån og tilskud.

Den regnskabsmæssige værdi af aktiverne er i 2018 øget med 75 mia. kr., mens regnskabet gældsposter samtidig er reduceret med 82 mia. kr. Statsregnskabet egenkapital, der opgøres som forskellen mellem aktiver og gældsforpligtelser, er derved steget fra 25 til 181 mia. kr.

Den væsentligste årsag til egenkapitalens stigning er nettovirkning af de primokorrekationer og reguleringer, der følger af indførelsen af de nye regnskabsprincipper for nedskrivning af udlån og tilgodehavender samt værdiregulering af værdipapirer og kapitalandele, *jf. tabel 4*.

Tabel 4
Hovedtræk i egenkapitalens bevægelser

	Mia. kr.	
Egenkapital ultimo 2017, jf. statsregnskab 2017		24,9
<i>Primokorrekationer:</i>		
Værdipapirer og kapitalindskud mv.	129,2	
Debitorer mv., herunder skatterestancer	-49,8	79,4
Egenkapital primo 2018		104,3
Årets værdiregulering af finansielle anlægsaktiver ¹⁾	18,4	
Øvrige nettoposteringer ²⁾	-7,9	10,5
DAU-resultat	41,4	
Del af DAU, som ikke indgår i egenkapital ³⁾	25,0	66,4
Egenkapital ultimo 2018		181,3

¹⁾ Heraf udgør værdiregulering vedr. statens aktiepost i Ørsted A/S 20,4 mia. kr.

²⁾ Fx visse indtægter og udgifter, der ikke indgår i bevillingsregnskabet, men som påvirker statens egenkapital.

³⁾ Da nogle bevillinger aflægges regnskab efter et udgiftsbaseret princip, er der udgifter og indtægter i DAU-resultatet, som ender på andre balancekonti end egenkapitalen (fx immaterielle og materielle anlægsaktiver). Derudover indgår en del af DAU-resultatet i egenkapitalen vedr. særlige fonde, som ikke indgår i statens egenkapital.

Kilde: Statsregnskabet for 2018.

Statens egenkapital kan ikke umiddelbart sammenlignes med egenkapitalen i private virksomheders regnskaber, *jf. boks 3* om fortolkning og vurdering af statens egenkapital. Statens egenkapital kan derfor heller ikke anvendes i traditionelle regnskabsmæssige nøgletalsberegninger.

Aktivposternes bevægelser

Den bogførte værdi af de samlede aktiver er netto forøget med 74,6 mia. kr., som dækker over væsentlige bruttobevægelser med især på den ene side næsten en fordobling af værdipapirer og kapitalindskud mv. og på den anden side en betydelig nedgang i de likvide beholdninger mv., *jf. figur 5*.

Beholdningerne af finansielle anlægsaktiver bestående af værdipapirer og kapitalindskud samt udlån mv. er øget fra 225 til 416 mia. kr. Af denne samlede forøgelse på knap 192 mia. kr. beror ca. 129 mia. kr. på den foretagne primokorrekation af værdien af statens kapitalandele i 30 forskellige selskaber mv. Der er således foretaget værdiopskrivninger på 22 selskaber for 138,2 mia. kr. og værdinedskrivninger på 8 selskaber for 9,0 mia. kr. De største opskrivninger ligger på Ørsted A/S (66,2 mia. kr.), Finansiell Stabilitet (22,4 mia. kr.) og Københavns Luft-

havne A/S (17,2 mia. kr.), mens de største nedskrivninger er for DSB (6,1 mia. kr.), PostNord AB (1,4 mia. kr.) og SAS AB (1,0 mia. kr.).

Den øvrige del af stigningen skyldes især statens opkøb af statsgaranterede real-kreditobligationer (almene boligobligationer) for knap 32 mia. kr. under den nye finansieringsordning for almene boliger samt årets værdireguleringer af de finansielle anlægsaktiver med ca. 18 mia. kr.

Boks 3

Fortolkning og vurdering af statens egenkapital

I et traditionelt regnskab i en virksomhed, der aflægger regnskab efter Årsregnskabsloven, udtrykker egenkapitalen virksomhedens ejeres andel af finansieringen af virksomhedens aktiver, dvs. den andel af værdien, som ikke er finansieret ved optagelse af gæld. Hvis virksomheden ophører er egenkapitalen den værdi, ejerne efterfølgende vil stå tilbage med. En negativ egenkapital viser, at virksomhedens forpligtelser overstiger værdien af indregnede aktiver.

I statsregnskabet er egenkapitalen ikke på samme måde et udtryk for ejernes andel af statens værdier. Den er alene forskellen mellem den bogførte værdi af statens aktiver og statens gældsforpligtelser – opgjort efter statslige regnskabsprincipper. Hvis alle statens aktiver og passiver er indregnet og værdiansat, vil egenkapitalen udtrykke, om statens økonomiske politik indtil balancedagen har været holdbar. Hvis egenkapitalen er negativ, har staten påført sig udgifter tilbage i tid.

Det er imidlertid ikke alle aktiver og passiver, der nemt kan indregnes meningsfuldt i statsregnskabet. I 2018 er der ved ny regnskabsbekendtgørelse indført nye principper for værdiansættelse af statens værdipapirer og tilgodehaverder. Den bogførte værdi i statsregnskabet for disse aktiver bliver derfor mere retvisende. Der er dog en række andre balanceposter, som ikke værdiansættes til markedsværdi eller tilsvarende. Nogle eksempler herpå er følgende:

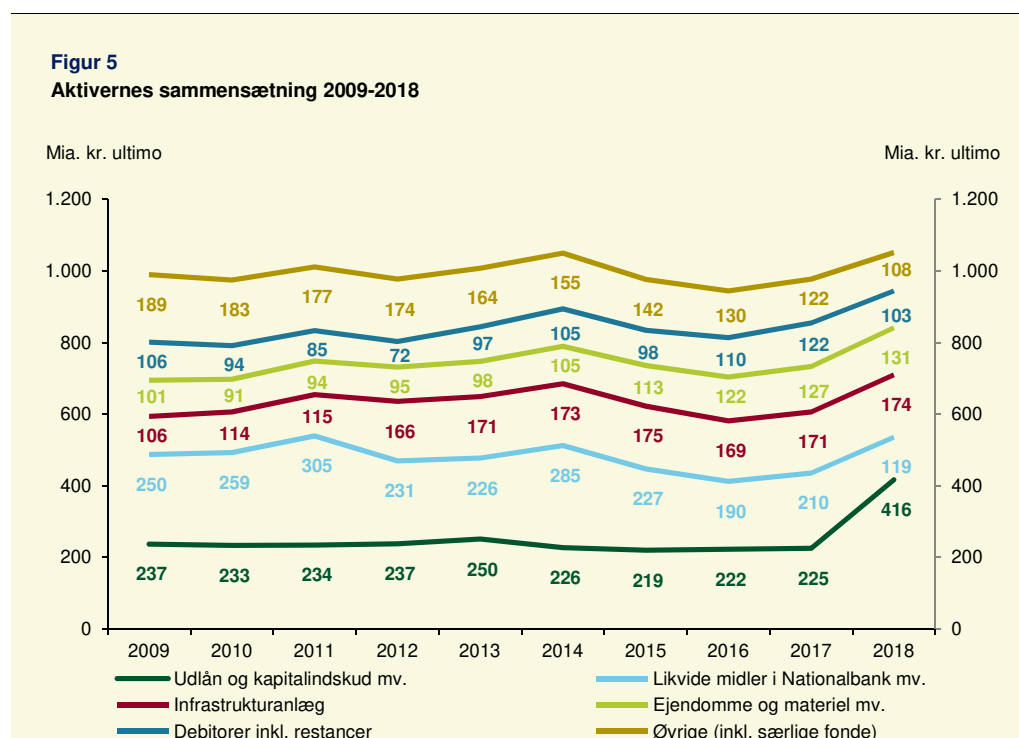
- Naturstyrelsen ejer arealer, som er bogført til den aktuelle ejendomsvurdering, men arealerne er reelt ikke omsættelige.
- Nationalejendom, der er fredede bygninger af særlig kulturhistorisk værdi, indgår i regnskabet til værdien nul, fordi de ikke betragtes som en ressource, men er et betroet aktiv. En værdi på nul vil i mange tilfælde være langt fra en evt. handelsværdi.
- Værdien af de særlige statslige fonde, som fx Danmarks Innovationsfond og Den Social Pensionsfond, er ikke medregnet i opgørelsen af statens egenkapital. Fondenes nettoformue er 54,6 mia. kr. ved udgangen af 2018.
- Donationer bliver i regnskabet optaget som et særskilt passiv, men det er egentlig en reserveret egenkapitalpost, som skal finansiere de fremtidige afskrivninger på de donerede aktiver.
- En række forpligtelser er ikke indregnet i regnskabet. Disse omfatter bl.a. tjenestemandspensioner, vedligeholdet af fredede og bevaringsværdige ejendomme, fredede arealer og verdensarv samt oprydninger vedr. forurenede jord ejet af staten.

Når der er en række aktiver og passiver, som enten burde være værdiansat anderledes eller i det hele taget være indregnet, er det vanskeligt at tillægge opgørelsen af statens egenkapital en meget éntydig fortolkning.

Den danske stats kreditværdighed ligger helt i top hos de internationale ratingbureauer. Denne placering er baseret på investorernes vurdering af økonomiens fremadrettede holdbarhed - dvs. mellemlange og langfristede fremskrivninger af dansk økonomi, hvor der er taget højde for befolkningens demografiske udvikling mv. Statens egenkapital tillægges derfor ikke samme vægt, som en privat virksomheds egenkapital vil gøre ved en kreditvurdering. Staten beregner således heller ikke nøgletal som fx soliditetsgrad, da disse ikke anses anvendelige på samme måde, som de er for private virksomheder.

Beholdningsværdierne af likvide midler i Nationalbanken mv. er faldet fra 210 mia. kr. til 119 mia. kr. Størstedelen af denne nedgang er en følge af rent tekniske omlægninger i statsregnskabets statusopstilling, som har betydet et fald på ca. 68

mia. kr. Den tilbageværende del af nedgangen i likvide midler mv. skyldes i al væsentlighed, at statens indestående på sin konto i Nationalbanken er nedbragt med ca. 21 mia. kr.

Anm.: Ændringer i regnskabsprincipper i 2018 er ikke indarbejdet for sammenligningsår.
Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2009-18.

Statusposten for debitorer er faldet med ca. 19 mia. kr. til knap 103 mia. kr. ultimo 2018. Ændringen er sammensat af en række større bevægelser som følge af dels opstillingstekniske flytninger, dels virkningen af det nye regnskabsprincip om værdinedskrivning på udlån og tilgodehavender, herunder bl.a. den nye regnskabsregel med nedskrivning for et forventet tab, som isoleret set har betydet et fald i statusposten for debitorer med 60 mia. kr.

Justerede værdiansættelser

Som det fremgår af foranstående har reguleringer af værdiansættelserne i statens balance primo 2018 som følge af indførelsen af nye regnskabsprincipper haft betydelig indvirkning på beholdningsværdierne for en række af statens balanceposter. Samlet set har primokorrekktionerne netto forøget statens aktiver og dermed samtidig statens egenkapital med 79,4 mia. kr., og statsregnskabet afspejler hermed i højere grad aktivernes reelle værdier, *jf. boks 4*.

Boks 4**Nye regnskabsprincipper og primokorrektion 2018**

De nye regler for **værdiregulering af værdipapirer og kapitalandele** indebærer, at værdiansættelsen af disse aktivposter ændres fra anskaffelsessværdi til kursværdi. Hvis der ikke findes en kursværdi for et aktiv, anvendes indre værdis metode for større selskaber og amortiseret kostpris eller kostpris for øvrige. De regnskabsmæssige konsekvenser af ændringen er indarbejdet som en korrektion af aktivernes primobeholdning i balancen i 2018. Korrektionen udgøres af forskellen mellem aktivets værdi i balancen ultimo 2017 og den reelle værdi primo 2018. Der foretages herefter årligt en værdiregulering af aktiverne direkte over statens egenkapital på balancen på regnskabet.

De nye regler for **nedskrivning af tilgodehavender og udlån** indebærer, at der fremover løbende skal foretages nedskrivninger af forventede tab på tilgodehavender og udlån, når de overgives til restanceinddrivelse. Med de nye regler skal der således indregnes et forventet tab på restante fordringer, der overdrages til inddrivelse, og fordringen skal herefter reguleres løbende. Hidtil er statens tilgodehavender på nogle områder blevet nedskrevet til nul ved overdragelse til inddrivelse, mens de på andre områder er blevet opført til anskaffelsessværdi og kun reguleret i forbindelse med afhændelse eller konstaterede tab. De regnskabsmæssige konsekvenser af ændringen er indarbejdet som en korrektion af aktivernes primobeholdning i balancen i 2018. Korrektionen udgøres af forskellen mellem aktivets værdi i balancen ultimo 2017 og den reelle værdi primo 2018.

Skatteministeriet har udarbejdet en model til opgørelsen af kursværdien af tilgodehavender og udlån, der overgives til restanceinddrivelsesmyndigheden. Kursværdien beregnes ud fra restanternes forventede betalingsevne og er derfor omfattet af en vis usikkerhed. De foreliggende opgørelser tager herudover ikke hensyn til, at der for en del af restancemassen er usikkerhed om fordringernes retskraft.

Primokorrekationer i statsregnskabet for 2018, som påvirker aktivposterne, er specificeret i følgende oversigt og tilhørende noter:

Aktivposter (beløb i mio. kr.)	Beholdning ultimo 2017	Primokorrektion 2018	Beholdning primo 2018
Materielle anlægsaktiver ¹⁾	297.466	195	297.661
Udlån og langfristede tilgodehavender ²⁾	191.370	-3.259	188.111
Værdipapirer og kapitalindskud ³⁾	50.753	129.181	179.934
Debitorer ⁴⁾	143.399	-59.943	95.036
Andre tilgodehavender ⁵⁾	15.248	13.214	16.883
Øvrige aktiver	231.049	-	231.049
Aktiver i alt	929.285	79.389	1.008.674

¹⁾ Primokorrekationen vedrører en opskrivning af Statens Serum Institut's materielle anlæg.

²⁾ Primokorrekationen er overvejende vedr. værdiansættelse af restante studielån.

³⁾ Primokorrekationen omfatter statens ejerskab i 30 forskellige selskaber mv. Der er foretaget værdiopskrivninger på 22 selskaber for 138,2 mia. kr. og værdinedskrivninger på 8 selskaber for 9,0 mia. kr. De største opskrivninger ligger på Ørsted A/S (66,2 mia. kr.), Finansiell Stabilitet (22,4 mia. kr.) og Københavns Lufthavne A/S (17,2 mia. kr.). Største nedskrivninger er for DSB (6,1 mia. kr.), PostNord AB (1,4 mia. kr.) og SAS AB (1,0 mia. kr.).

⁴⁾ Beholdning ultimo 2017 er anført inklusive en omklassificering af 21.488 mio. kr. fra aktivpost vedr. likvidbeholdninger, der på statusdagen er undervejs i banksystemet, til aktivposten "debitorer".

I primokorrekationen indgår et beløb på 11.579 mio. kr., som er en overført del af opskrivningen på aktivposten "Andre tilgodehavender", jf. note 5.

Af den samlede primokorrektion udgør nedskrivningen af skatterestancer 53.141 mio. kr.

⁵⁾ Opskrivning skyldes værdiansættelse til fuld værdi af en række tilgodehavender, der har været nedskrevet til nul. Af den samlede opskrivning vedrører et beløb på 11.579 mio. kr. restante fordringer, som derfor er overført og nedskrevet på aktivposten "debitorer".

Gæld og finansiering

Statsgælden reduceres

Statsregnskabets finansieringsside består ud over overskuddet (DAU-saldoen) af statslige genudlån og afdrag på disse samt en række beholdningsbevægelser, fx likviditetsvirkningen af nye hensættelser vedrørende tilsagn om tilskud eller udbetaling af tidligere afgivne tilsagn samt nettotilgang eller afgang af debitorer og kreditorer mv.

På denne måde opgøres statens netto-finansieringsbehov (nettokasse-saldoen), der udtrykker den samlede likviditetseffekt af statens finanser. Som følge af et stort omfang genudlån mv. fra bl.a. statens opkøb af almene boligobligationer på 48,5 mia. kr. var der på trods af det store DAU-overskud et nettofinansieringsbehov på 7,2 mia. kr. i 2018.

Tabel 5
Nettokasse 2009-2018

Mia. kr. (løbende priser)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DAU-saldo (overskud)	-29,8	-88,7	-33,1	-75,7	5,8	6,7	28,4	-8,5	30,9	41,3
<i>Netto-udgiftsvirkning af:</i>										
Genudlån mv. ¹⁾	82,0	-1,1	-2,9	7,7	9,5	-24,2	8,7	11,4	1,4	48,5
Beholdningsbevægelser mv.	-1,8	6,1	-0,1	-1,8	-2,5	8,4	6,5	4,1	9,5	0,1
Afdrag på statsgælden (netto)	-110,0	-93,7	-30,2	-81,6	-1,2	22,6	13,1	-23,9	20,0	-7,2

¹ I forhold til året før beror stigningen i 2018 hovedsagligt på dels opkøbet af almene boligobligationer (31,9 mia. kr.), dels øgede nettoudlån til en række af de statsgaranterede enheder mv. (15,4 mia. kr.).

Anm.: Ændringer i regnskabsprincipper i 2018 er ikke indarbejdet for sammenligningsår.
Kilde: Statsregnskaber for finansårene 2009-18.

Statens samlede finansieringsbehov udgøres af nettokassesaldoen tillagt afdrag på den eksisterende statsgæld. Statsgælden opgøres sædvanligvis som summen af statens indenlandske og udenlandske låneoptagelser med fradrag for statens kontoindestående hos Nationalbanken og fradrag for værdien af aktiverne i tre statslige fonde. I statsgældsopgørelsen fradrages nu endvidere statens beholdning af opkøbte, statsgaranterede realkreditobligationer under den nye finansieringsordning for almene boliger, som er etableret i 2018.

Ved udgangen af 2018 beløber statsgælden sig til 427 mia. kr. mod 449 mia. kr. ved årets begyndelse. Statsgælden er sammensat af på den ene side låneoptagelser fra primært udstedte statsobligationer på i alt 619 mia. kr. og på den anden side fradrag på i alt 192 mia. kr. fra kontoindeståender i Nationalbanken (111 mia. kr.), de statslige fondes aktiver (50 mia. kr.) og beholdningen af opkøbte statsgaranterede realkreditlån vedr. almene boliger (30 mia. kr.).

Boks 5**Statens låntagning og gæld**

Grundlovens § 43 fastsætter bl.a., at statslån kun kan optages ved lov, og finansministeren er ved Lov om bemyndigelse til optagelse af statslån bemyndiget til på statens vegne at optage lån inden for et maksimum på 2.000 mia. kr.

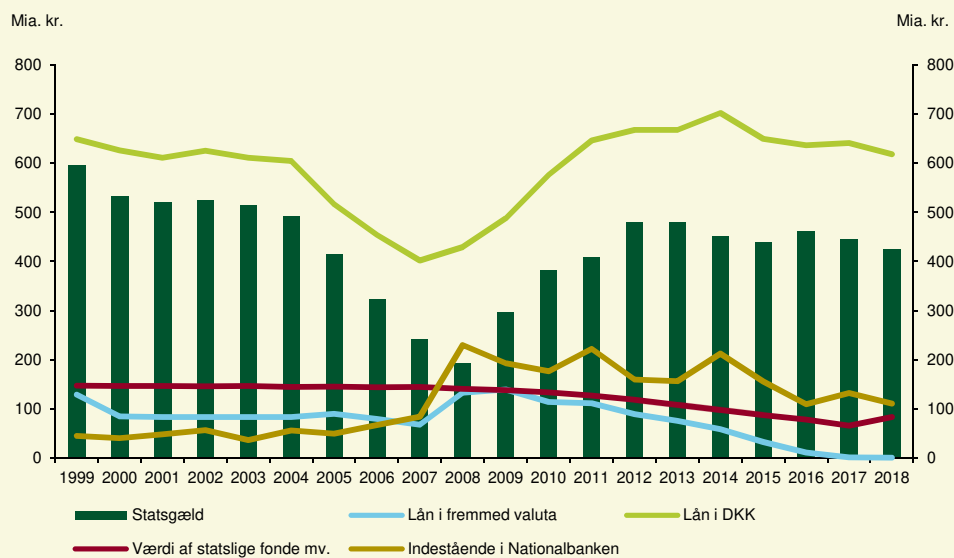
Statens låntagning og gæld forvaltes af Nationalbanken på vegne af Finansministeriet. Herunder administreres til-lige statens genudlån og statsgarantier samt aktiverne i tre statslige fonde (Den Sociale Pensionsfond, Højteknologifonden og Fonden for Forebyggelse og Fastholdelse). Genudlån ydes til en række statslige selskaber, der typisk varetager store infrastrukturinvesteringer, for derved at bedre selskabernes lånevilkår. Ved genudlån optager selskaberne lån direkte hos staten, som finansierer denne långivning ved at udstede statsobligationer.

I 2018 er etableret en ny finansieringsmåde for de almene boliger i Danmark. Fremover finansieres disse ved ud-stedelse af statsgaranterede realkreditobligationer, som staten kan opkøbe, så finansieringen flyttes til statsobliga-tioner. I 2018 har staten opkøbt samtlige udstedte statsgaranterede realkreditobligationer.

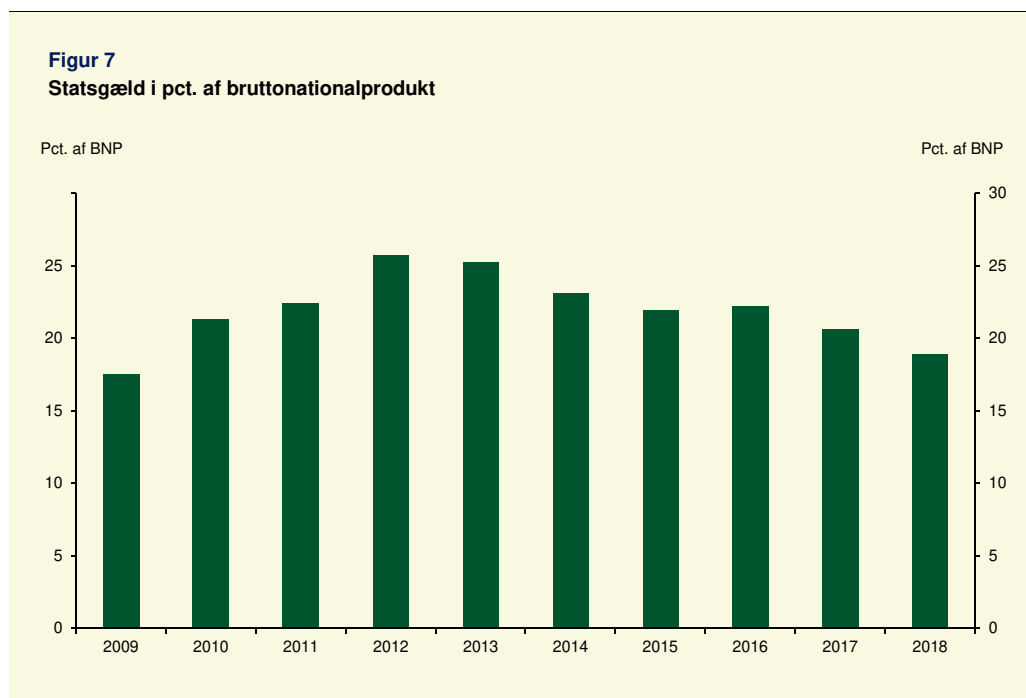
Den danske statsgæld har den højst mulige kreditvurdering hos internationale kreditvurderingsbureauer, bl.a. fordi gælds-niveauet ligger forholdsvist lavt på knap 19 pct. af BNP ved udgangen af 2018. Korrigeret for genudlån til statslige selskaber ligger statsgælden på 14 pct. af BNP i 2018.

(Kilde: Danmarks Nationalbank)

Figur 6
Statsgælden 1999-2018

Kilde: Statsregnskaber for finansårene 1999-18.

Kilde: Danmarks Nationalbank, statsgældsforvaltningen.

Udover statsgælden anvendes i forskellige sammenhænge ofte to andre centrale begreber for offentlige gæld, der udover staten bl.a. også omfatter regionerne og kommunerne:

1. *ØMU-gælden*, der omfatter hele den offentlige sektors bruttogæld og bruges i forbindelse med gældskravet i EU's Stabilitets- og Vækstpagt om, at ØMU-gældens andel af BNP ikke må overstige 60 pct. Danmarks ØMU-gæld udgjorde ved udgangen af 3. kvartal 2018 knap 35 pct. af BNP.
2. *Den offentlige nettogæld*, der omfatter alle finansielle aktiver og passiver i den samlede offentlige sektor og bruges i forbindelse med vurderinger af holdbarheden i den samlede offentlige økonomi. Til forskel fra ØMU-gælden omfatter denne både de finansielle aktiver og passiver. Den offentlige nettogæld i Danmark har i 2018 bevæget sig omkring 0 pct. af BNP og er ved udgangen af 3. kvartal 2018 opgjort til en nettoformue på knap 2 mia. kr.

Om statsregnskabet

Boks 6

Generelt om statsregnskabet

Statsregnskabet er et årsregnskab for samtlige statens indtægter og udgifter for det forløbne finansår, som ligeledes indeholder en opgørelse af statens aktiver og passiver og bevægelserne heri. Statsregnskabet er tæt forbundet med de årlige finanslove. Det opstilles på samme måde og omfatter alle de bevillinger, som indeholdes i Finansloven for det pågældende finansår. I medfør af Statsregnskabsloven fastsætter finansministeren reglerne om statens regnskabsvæsen mv. i statens regnskabsbekendtgørelse.

Det følger af Grundlovens § 47, at statens årsregnskab skal præsenteres for Folketinget senest 6 måneder efter, at finansåret er udløbet. Statsrevisorerne kontrollerer regnskabet og giver bemærkninger om det til Folketinget. Derefter skal regnskabet til afstemning i Folketinget.

Statsregnskabet omfatter statens ydelser til Dronningen og medlemmer af det kongelige hus m.fl., Folketinget, ministerierne og de institutioner mv., som har bevilling på finansloven. Det er opdelt på områder, der samler de enkelte ministerområders regnskaber (ministerområdeparagrafferne) samt nogle tværgående fællesområder (fællesparagrafferne). Statens selvstændige offentlige virksomheder, de statslige aktieselskaber og andre selskaber med statsligt ejerskab indgår som aktiver med bogførte beholdningsværdier i statsregnskabet balance.

Det samlede statsregnskab består af en hoveddel, en regnskabsspecifikation og en bevillingsafregning. Hoveddelen indeholder oversigter over statsregnskabet, regnskaber for de enkelte paragraffer (ministerområder), statusspecifikationer samt fortegnelser over garantiforpligtelser mv. og virksomhedernes udnyttelse af lånerammen. Regnskabsspecifikationen indeholder et regnskab for hver enkelt hovedkonto (bevilling), mens bevillingsafregningen indeholder en opgørelse af bevilling og regnskab for hver enkelt hovedkonto.

Statsregnskabet publikationer og detaljerede regnskabstal kan tilgås gennem den offentlige adgang til Moderniseringsstyrelsens centrale systemer. På Moderniseringsstyrelsens hjemmeside findes endvidere bl.a. Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV) med samling af bevillings- og regnskabsregler samt uddybende vejledninger og beskrivelser. Den centrale drift og udarbejdelse af statsregnskabet udføres af Moderniseringsstyrelsen, der samtidig varetager udvikling af regnskabsregler mv., herunder regnskabsbekendtgørelsen og vejledninger om statslige regnskabsregler, samt behandler principielle regnskabsmæssige henvendelser.

Nyttige links:

[Statsregnskaber og Bevillingslove](#)

[Finansministeriets Regnskabsdatabase](#)

[Finansministeriets Finanslovsdatabase](#)

[Lov om statens regnskabsvæsen m.v.](#)

[Bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen mv.](#)

[Økonomisk Administrativ Vejledning](#)

[Vejledninger på økonomi- og regnskabsområdet](#)

[Regnskabstal for den offentlige sektor](#)

modst.dk